

Informatienota voor de raad

Datum 5 maart 2020

Openbaar

Onderwerp	Gebiedsovereenkomst Tolhuislanden
Versienummer	0.1
Portefeuillehouder	Monique Schuttenbeld
Informant	Maarten Epema / Jan Kuik
Afdeling	Proces-, Programma- en Projectmanagement
Telefoon	06-29608860 / 06-48195629
Email	M.Epema@zwolle.nl / j.kuik@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	Maak een keuze
Begroting wijzigen	Nee
Dekking ten laste van	

Bijlagen

1. Gebiedsovereenkomst
Tolhuislanden met bijlagen

De raad wordt voorgesteld kennis te nemen van:

Het college besluit tot het aangaan van bijgaande gebiedsovereenkomst met Coöperatie Duurzaam Tolhuislanden en de toelichting hierop in deze informatienota.

Datum 5 maart 2020

Toelichting op het voorstel

Inleiding

De gemeente Zwolle heeft in 2017 beleid ontwikkeld voor initiatieven voor grootschalige duurzame energieopwekking en dit beleid vastgelegd in 'De Zwolse Energiegids'. Uit de Zwolse Energiegids is gebleken dat binnen de gemeentegrenzen in het gebied Tolhuislanden de grootste kansen bestaan voor windenergie. In het huidige college akkoord is vastgelegd dat tijdens deze collegeperiode dit de enige locatie is waar in de ontwikkeling van windenergie geïnvesteerd zal worden. De inwoners van het gebied hebben naar aanleiding van deze ontwikkelingen zelf initiatief genomen om onder eigen regie binnen het eigen gebied grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) te gaan ontwikkelen. De gemeente en initiatiefnemers hebben sinds voorjaar 2018 veel overleg met elkaar gevoerd om te verkennen hoe dit initiatief verder vorm kan krijgen en welke afspraken hierover gemaakt moeten worden. Dit heeft geresulteerd in procesafspraken waarover uw raad middels een informatienota dd 28 maart 2019 is geïnformeerd. Tevens is uw raad op 2 momenten tijdens het proces door de initiatiefnemers in het gebied bijgepraat over het proces. Afgelopen najaar hebben de initiatiefnemers een gebied bod uitgebracht aan de gemeente dat door het college positief is ontvangen. De context waarbinnen het initiatief plaats vindt is sinds de start veranderd: met het gereedkomen van het Nationaal Klimaatakkoord is ook Zwolle betrokken in de ontwikkeling van een Regionale Energie Strategie voor de RES regio West Overijsselse gemeenten. Vooralsnog lijken de doelstellingen hierbij en de doelstellingen van de initiatiefnemers parallel te lopen. Bij de verdere uitwerking van de plannen dient rekening gehouden te worden met de context van de RES. Daarbij is voortzetting van de huidige goede afstemming met de buurgemeenten Staphorst en Dalfsen een belangrijk aandachtspunt. De initiatiefnemers hebben zich verder geprofessionaliseerd door de oprichting van de Coöperatie Duurzaam Tolhuislanden en het inhuren van de benodigde kennis.

Het gebied bod is het startpunt geweest om afspraken uit te werken in een gebiedsovereenkomst waarmee de huidige initiatieffase kan worden beëindigd en de ontwikkelfase van deze gebiedsontwikkeling kan starten. Doel van de ontwikkelfase (circa 1 jaar) is het uit werken van een ontwikkelplan waarin de voorkeursvariant voor de locaties voor windturbines en zonneparken zijn vastgelegd. De gemeente doet een voorwaardelijke bijdrage aan deze ontwikkelfase in de vorm van een financiële bijdrage van € 50.000 en personele inzet voor een maximum van € 40.000. Voorwaarde hierbij dat voor deze kosten bij realisatie van de projecten kostenverhaal toegepast zal worden. De voorwaarden hierbij zijn in de overeenkomst in art. 9 verder uitgewerkt. Hierbij wordt door gemeente en de coöperatie zorgvuldig de raakvlakken verkend tussen de mogelijke uitbreiding Hessenpoort en het initiatief van de coöperatie. Een mogelijke variant daarbij is dat de potentiële uitbreiding van Hessenpoort gecombineerd wordt met grootschalige opwekking. In dat geval blijft deze ontwikkeling van grootschalige opwek binnen het plangebied van de coöperatie en dus onder de afspraken in deze gebiedsovereenkomst vallen.

Het ontwikkelplan zal ter instemming aan de raad worden voorgelegd. Wanneer het ontwikkelplan is vastgesteld kan de ontwikkeling van de deelprojecten starten waarbij voor elk deelproject een ruimtelijke procedure doorlopen dient te worden. Doelstelling van de initiatiefnemers is om voor 2025 een substantieel deel van het ontwikkelplan daadwerkelijk te realiseren.

Het college heeft besloten deze gebiedsovereenkomst met Coöperatie Duurzaam Tolhuislanden te sluiten en is hiertoe ook bevoegd zonder dat hiervoor een raadsbesluit noodzakelijk is. Toch was het voornemen dit besluit ter instemming aan uw raad voor te leggen en is dit ook eerder zo richting u gecommuniceerd. Dit was ook de wens van de initiatiefnemers. Het is een belangrijke stap zowel voor

Datum 5 maart 2020

de inwoners en initiatiefnemers in Tolhuislanden als voor de Zwolse energietransitie. Daarbij is de steun van de raad voor dit proces de komende jaren van groot belang. Om die reden is de raad tot nu toe ook nauw bij het proces betrokken en erover geïnformeerd. De brede politieke steun die er voor deze ontwikkeling in de raad lijkt te zijn hadden zowel het college als de initiatiefnemers graag expliciet gemaakt door de raad om instemming te vragen. Helaas is het door de uitzonderlijke omstandigheden van de crisis door het Corona virus binnen afzienbare termijn niet mogelijk de overeenkomst ter besluitvorming aan de raad voor te leggen. Een onbelemmerde voortgang van het gebiedsproces is van groot belang; onder andere met het oog op toekomstige beschikbaarheid van subsidies zoals de SDE. Om te voorkomen dat het gebiedsproces vertraging oploopt door de huidige Corona impasse heeft het college daarom besloten de gebiedsovereenkomst nu ter informatie aan uw raad voor te leggen. Het college vraagt gezien de uitzonderlijke omstandigheden uw begrip hiervoor. Voor verdere toelichting op context en inhoud van de afspraken wordt verwezen naar de inhoud van de overeenkomst.

Beoogd effect

Voortgang van de ontwikkeling van grootschalige duurzame energieopwekking te bevorderen binnen de context van de Zwolse Energiegids met optimaal lokaal eigenaarschap.

Argumenten

- De initiatiefnemers dragen met hun initiatief direct en substantieel bij aan de Zwolse doelstellingen voor de energietransitie. Met het bod met de bandbreedte tussen de 0,13 PJ en 0,3 PJ kunnen tussen de 10.300 en 23.800 huishoudens (met gemiddeld stroomverbruik van 3500 kWh) van stroom worden voorzien. De totale doelstelling duurzame opwekking voor 2025 die in het Plan van Aanpak Energietransitie voor 2025 is vastgesteld (inclusief geothermie en andere middelen) betreft 1,2 PJ.
- Het 100% lokale, participatieve karakter van het initiatief is in lijn met de uitgangspunten van de Zwolse Energiegids en het streven binnen het Klimaatakkoord naar 50% lokaal eigenaarschap bij grootschalige opwek. Het geeft tevens de hoogste kans op blijvend breed draagvlak in het gebied.
- Het nu aangaan van deze gebiedsovereenkomst is het logisch vervolg op de eerdere stappen in het proces.
- In het voorgaande proces is gebleken dat initiatiefnemers zich steeds beter organiseren en met brede betrokkenheid in het gebied het initiatief verder vormgeven. Daarmee kan het initiatief in staat worden geacht nu de ontwikkelfase succesvol in te gaan.
- Het college denkt in de overeenkomst een goede balans gevonden te hebben tussen faciliteren van en samenwerken met dit lokale initiatief zonder daarbij haar publiekrechtelijke taken uit het oog te verliezen.

Risico's

- De gemeentelijke bijdrage aan het initiatief is in de ontwikkelfase voorwaardelijk en zal bij realisatie worden verhaald. Mocht realisatie uitblijven zal dit kostenverhaal niet kunnen plaats vinden.
- Er zijn verschillende externe factoren die het welslagen van het initiatief in gevaar kunnen brengen zoals het niet tijdig oplossen van de netcongestie door de netbeheerders.
- Wanneer het initiatief niet tot realisatie leidt brengt dit de doelstellingen voor de Zwolse Energietransitie in gevaar en zal elders in Zwolle de opgave groter worden.

Datum 5 maart 2020

- Er vindt nauwe afstemming plaats tussen gemeente en initiatiefnemers over de raakvlakken tussen de verkenning uitbreiding Hessenpoort en het gebiedsinitiatief. Verschillende procesdynamiek / planningen kunnen hier tot vertraging of sub-optimale oplossingen leiden.
- Raakvlakken met nog mogelijke plannen in aangrenzend gebied van de buurgemeenten is een aandachtspunt waar al veel aandacht aan wordt besteed maar dat voor het gebiedsproces ook een risico kan vormen.

Financiën

- De gemeentelijke bijdrage aan de ontwikkelfase van het initiatief betreft een tegemoetkoming in de proceskosten en gemeentelijke ureninzet. Deze zijn begroot binnen de begroting van het Energietransitie programma. De bijdrage is voorwaardelijk en er zal bij realisatie van het initiatief kostenverhaal plaats vinden.
- De initiatiefnemers voorzien zelf in de overige voor de ontwikkelfase benodigde middelen. Hierbij wordt onder andere ondersteuning gegeven vanuit de provinciale LEI subsidie.

Communicatie

- Over de communicatie rond dit initiatief vindt continu afstemming plaats tussen de Coöperatie en de gemeente.
- De Coöperatie heeft met de raad afgesproken de periodieke bijpraatsessies voort te zetten.

Vervolg

Met het ondertekenen van de gebiedsovereenkomst start de ontwikkelfase die circa 1 jaar zal duren.

Openbaarheid

Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Ingrid Geveke